

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. II. Sitnè in Lege nova propriè dictum Pœnitentiæ Sacramentum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

VI.
Sacramentum & virtus Pœnitentiæ in quibusdam differunt.

In quibusdam conveniunt Sacramentum & virtus Pœnitentiæ, in quibusdam differunt: in primis conveniunt in nomine, quod utrique commune est, deinde in ratione medicinæ vel utilis, vel necessariæ ad peccata in adultis delenda, quâ de causâ dicitur *secunda post naufragium tabula*; prima enim tabula est Baptismus, tertia autem tabula non est necessaria; quantumcumque enim homo postea labatur, præsto tamen semper est hæc tabula, quam homo sæpius arripere potest, & illius ope è fluctibus emergere. Conveniunt præterea quod utrumque habeat peccatum tanquam materiam circa quam versetur.

VII.
Quo pacto virtus & Sacramentum Pœnitentiæ differant ex parte subjecti.

Differunt verò primò ex parte subjecti; esto enim & virtus & Sacramentum Pœnitentiæ, ut in homine exerceatur, requirat ut sit adultus, in hoc tamen differunt, quòd actus virtutis Pœnitentiæ, in quovis peccati actualis capace reperiiri possit, Sacramentum verò Pœnitentiæ ulterius requirit ut homo sit baptizatus, tum quia Baptismus est janua Sacramentorum, tum quia sola peccata post Baptismum commissa, sunt verè materia Sacramenti Pœnitentiæ, cum alia per se non sint subjecta clavibus, & Ecclesia de iis quæ foris sunt non judicet, ut ex Concilio Tridentino sessione decimâ quartâ, cap. primo & secundo ostendimus in tractatu de Sacramentis in genere. Differunt præterea quòd virtus Pœnitentiæ antiquitate multum superet Pœnitentiæ Sacramentum; hoc enim à Christo in lege tantum gratiæ institutum est; tunc enim primò hominibus collata est potestas peccata remittendi: at verò Pœnitentiæ virtus in lege naturæ adeoque semper fuit, quâ proinde primus parens in ipso mundi exordio usus est, & exinde semper ad hæc usque tempora in Ecclesiâ apud fideles permanfit.

SECTIO SECUNDA.

Sine in Lege novâ propriè dictum Pœnitentiæ Sacramentum.

I.
Novatiani & Montanista olim Sacramentum Pœnitentiæ negabant.

MONTANISTÆ olim & Novatiani, teste Sancto Hieronymo, & Sancto Augustino, illo de Scriptoribus Ecclesiasticis in Novat. & libro secundo contra Vigilantium, cap. secundo, hoc libro de hæresibus, numero trigesimo octavo, Pœnitentiæ Sacramentum negabant: unde Sanctus Hieronymus loco proximè citato: *Montanus, inquit, & Novatus contendunt non posse renovari per Pœnitentiæ eos, quæ crucifixerunt sibi et Filium Dei, & ostentui habuerunt.* Horum verò errorem dudum confutârunt Sanctissimi hi Doctores, & hoc eorum effatum, hæreticum esse dogma ostenderunt.

II.
Hoc Pœnitentiæ Sacramentum, non ab Apostolis, aut ab Ecclesiâ, sed à Christo ipso est institutum.

Hoc porrò Sacramentum non ab Apostolis, ut quidam perperam sinxerunt nec ab Ecclesiâ, sed à Christo ipso fuit institutum, ut communis semper tenuit Doctorum omnium sententia, nec ullus Orthodoxorum dissentit, definitumque est à Concilio Tridentino, tum sess. septimâ, canone primo, ubi hoc de omnibus novæ legis Sacramentis docet, tum sess. decimâ quartâ, capite primo, & canone primo, & sexto, ubi peculiariter agit de Sacramento Pœnitentiæ.

III.
Certum de Fide est dari in Ecclesiâ Sacramentum.

Dari ergo in Ecclesiâ Catholicâ verum & propriè dictum Pœnitentiæ Sacramentum veritas est fide certa, & definita tum in Concilio Florentino in decreto Eugenii quarti ad Armenos,

tum Tridentino sess. decimâ quartâ, canone primo & secundo, Patrèsque omnes affirmant, tum Græci, tum Latini, qui videri poterunt in Bellarmino libro primo de Pœnitentiâ, capite decimo, qui hoc toties tamque claris verbis asserunt, ut aliud effugium hæreticis nostris hæc in re relictum non sit, quàm ut eorum autoritatem negent: unde Calvinus non semel gravissimè in Patres invchiur, quòd Pœnitentiæ appellent secundam post naufragium tabulam.

Luculentum ad hoc probandum testimonium habemus Joannis vigesimo, ubi Christus Apostolis ait: *Quorum remisistis peccata remittuntur eis, & quorum retinueritis retenta sunt;* quibus verbis non potestatem prædicandi Evangelii, ut hæretici affirmant, sed vim remittendi peccata contulit Christus Discipulis; id enim hæc verba significant: sic enim quando Christus, Matthæi 9. Paralitico dixit: *Remittuntur tibi peccata tua,* non prædicabat ei per verba ista Evangelium, sed peccata remisit, alioquin non fuissent scandalizati Pharisei, & alii ea audientes.

Jam autem Pœnitentiæ, seu potestatem remittendi peccata esse verum Sacramentum probatur: Sacramentum enim, ut diximus dum de Sacramentis in genere, *Est res vel ceremonia facta sensibilis ad gratiam, tum significandam, tum causandam stabiliter instituta.* Hæc autem competunt nostræ Pœnitentiæ, in quâ & signum sensibile intervenit, nempe Confessio cum verbali absolutione, & gratiæ causatio, cum Christus ei peccatorum remissionem promiserit, & consequenter collationem gratiæ; pro hoc enim statu peccata sine infusione gratiæ non tolluntur.

Contrarium, uti dictum est, asserunt hæretici, primò Novatiani, qui omnem omnino; homines post Baptismum lapsos à peccatis absolventi potestatem Ecclesiæ demebant, soli que Deo reservabant: deinde nostri temporis Novatores qui tamen varii sunt; aliqui enim Pœnitentiæ nihil aliud esse dicunt quàm annunciationem Evangelii, quod tamen jam satis rejectum est, & licet concederetur, adhuc si gratiam conferret, esset Sacramentum, cum annunciare hominibus Evangelium aliquid externum sit. Alii Pœnitentiæ distingui nolunt à Baptismo, quod tamen & apertè est contra Patres omnes; Sanctus enim Hieronymus libro 1. contra Pelagianos; *Redimatur, inquit, sanguine Salvatoris aut in domo Baptismatis, aut in Pœnitentiâ, que imitatur Baptismatis gratiam:* Sanctus Cyprianus sermone de ablutione pedum sic loquitur: *Post Baptismum, qui sui reverentiæ non patitur iterari, aliud lavacrum proceasti, &c.* Idem, ut alios omittam, docet Sanctus Augustinus Epistolâ 180. ad Honoratum inter alia his verbis: *Si ministri adsunt, alii baptizantur, alii reconciliantur, nulli dominici corporis communionem fraudantur.* Deinde non possent Sacerdotes retinere peccata hominum baptizatorum, cum tamen universalem iis potestatem concesserit Christus, & remittendi & retinendi quorumvis peccata. Præterea nimia esset hominibus facta peccandi licentia, si quantumvis multa committant & gravia peccata statim per Baptismum jam antea susceptum remitterentur.

Quæres: A quo absolvatur homo per Sacramentum Pœnitentiæ? ut omittam hæreticos, varii sunt etiam inter Catholicos dicendi modi. Hugo Victorinus libro primo de Sacramentis, quæst. decimâ quartâ, capite octavo: Richardus etiam de Sancto Victore in libro de potestate ligandi atque

IV.
Dati Sacramentum Pœnitentiæ clavè ex facris Litteris ostenditur.

V.
Ostenditur Pœnitentiæ, de qua hic loquimur, esse verè & propriè dictum Sacramentum.

VI.
Non eodem modo hæretici negant Pœnitentiæ esse Sacramentum.

VII.
Quidnam sit à quo homines absolvantur per Sacramentum Pœnitentiæ.

Non idem, etiam inter Orthodoxos, est hæc in re dicendi modus.

atque solvendi, capite duodecimo, docent Sacerdotem absolvere à pœnâ æternâ debitâ peccato postquam Deus prius absolvit à culpâ. Joannes de Medina & alii, qui ad Sacramento Pœnitentiæ requirunt veram contritionem, dicunt per contritionem remitti culpam & pœnam æternam, per Sacramento verò Pœnitentiæ aiunt homines absolvi ab exilio patriæ cœlestis. Gabriël, Ocham, & alii Nominales volunt per contritionem, quam requirunt, semper remitti culpam, & pœnam, per verba autem absolutionis solum liberari dicunt homines ab obligatione peccata illa amplius consistendi. Magister in quarto, dist. 18. docet per verba absolutionis solum declarari hominem absolutum, dici verò absolvi à peccatis, quia ab iis absolvitur in facie Ecclesiæ, Tandem Alexander, S. Bonaventura, & alii asserunt potestatem Sacerdotum non extendi ad absolutionem à peccatis, vel etiam à pœnâ æternâ, sed ad absolvendum solum à pœnâ temporali, quod, inquit, est absolvere à peccatis juxta illud Machabæorum secundo, capite duodecimo: *Sancta ergo & salubris est cogitatio pro defunctis exorare, ut à peccatis solvantur.*

VIII. *Vera sententia est per Sacramento Pœnitentiæ conferri ipsorum peccatorum remissionem.*

Dicendum tamen contra has omnes sententias, per verba absolutionis in Sacramento Pœnitentiæ veram conferri peccatorum remissionem: ita omnes hodie, nec contrarium jam sine errore teneri potest, cum definitum hoc sit in Concilio Florentino in decreto Eugenii, Paragrapho *Quartum Sacramento*, & in bullâ Martini V. contra errores Joannis Hus, & omnium clarissime in Concilio Tridentino, sessione 14. canone primo, ubi dicitur Pœnitentiæ Sacramento esse à Christo institutum ad fideles, quoties post baptismum in peccata labuntur, Deo reconciliandos: quod etiam docet in sequentibus, per Pœnitentiam scilicet liberari homines à peccatis post baptismum commissis, sicut per baptismum à peccatis prioribus, eamque esse secundam post naufragium tabulam, &c. Probatur ulterius, nam Cœlestinus Papa, & Concilium Africanum dicunt Sacerdotem negantem absolutionem morientibus esse reum animarum. Hoc etiam clarè verba illa Christi indicant dum Sacerdotibus potestatem dat remittendi peccata, quod in nullo sensu in superioribus sententiis posito proprie salvari potest.

Sacerdos negans absolutionem morientibus est reus animarum.

IX. *Obijcies: ad hoc Sacramento requiritur contritio, ergo peccata nunquam remittuntur per absolutionem.*

Dices, ad Sacramento Pœnitentiæ requiritur contritio, ergo per formam absolutionis nunquam remittuntur peccata, cum dolor de peccatis semper, etiam tempore præcedat absolutionem, moraliter saltem loquendo aliud contingere non potest. Sed contra, nam ut omitam impugnaciones illius sententiæ, quas supra posui disp. 66. dum de Sacramento in genere, Concilium Tridentinum sessione decimâ quartâ, capite quarto ait contritionem imperfectam, quam attritionem vocat, quamvis extra Sacramento ad justificationem non sufficiat, in Sacramento tamen sufficere, ergo juxta Concilium non requiritur ad Sacramento Pœnitentiæ contritio.

X. *Exemplum resurrectionis Lazari in omnibus non quadrat absolutioni à peccatis.*

Dices secundò: Lazarus à solo Christo est ad vitam revocatus, quem tamen postea Apostoli jussu Christi à vinculis solvebant, & dimittebant liberum. Respondetur cum Auctoribus communiter hoc exemplum, eum sensum totum præ se ferat allegoricum, non debere in omnibus habere perfectam similitudinem cum absolutione Sacramentali: quare Sanctus Augustinus tract.

R. P. Comptoni Theol. Scholast. Tom. II.

quadragesimo nono in Joannem, & alibi ait, per vitam peccatoris ante solutionem à Sacerdote collatam, non intelligi vitam gratiæ seu habituaalem, sed vitam tantum actuaalem, dolorem scilicet quo peccatum detestatur, & movet se ab intrinseco, & peccatum per confessionem producit foras: unde per vitam quam à solo Deo dari asserunt Patres in resurrectione peccatoris, intelligunt hunc dolorem & confessionem, quæ conferri non possunt ministerio Sacerdotum, sed à solo Deo cor hominis tangente per gratiam.

Ideo etiam dici potest solus Deus remittere peccata, quod is solus auctoritate & nomine proprio hoc præstet, cum ille tantum proprie injuriam condonare possit, cui injuria illa est facta: Unde Sacerdos non nomine proprio, sed Dei, peccata remittit, quæ etiam de causâ non incongruè dici potest Deus solus remittere. Quod verò affirmari solet ex Sancto Hieronymo, dum dicit sententiæ Sacerdotum non valere apud Deum, sed vitam ab eo quæri: hoc inquam solum probat Sanctum Hieronymum reprehendere pharisaicam, ut ait, quorundam Sacerdotum superbiam, qui freti potestate sibi à Deo concessâ, quoscumque pœnitentes absolvebant, aut ligabant pro libito, sive dispositi essent sive indispositi, quod ait Sanctus Hieronymus fieri ab iis non posse, & sicut veteris legis Sacerdotes judicabant de leprâ corporali, ut infectos eâ liberarent ab immunditiâ legali, ita nostri videre debent num laborent peccatores leprâ impœnitentiæ, ut sic eos à peccatis absolvant.

XI.

Quam ob causam dici potest Deus solus remittere peccata.

SECTIO TERTIA.

De necessitate Sacramenti Pœnitentiæ ad peccata remittenda.

SERMO tantum est de mortalibus, quæ simpliciter peccata dicuntur, & quærimus licet per Contritionem aut actum Charitatis remitti etiam hæc possint, an saltem deferri debeant ad hoc tribunal, & quo jure.

I. *Hic solum loquimur de peccatis mortalibus.*

Suppono ex Concilio Tridentino sessione 14. capite primo de Sacramento Pœnitentiæ, fuisse præcipuè institutum à Christo Sacramento Pœnitentiæ, cum post resurrectionem à mortuis insusslavit in Discipulos suos Joannis cap. vigesimo, dicens: *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remiseritis peccata, remittuntur iis, & quorum retinueritis, retenta sunt*: quamvis enim Matthæi decimo-sexto & decimo-octavo facta sit Sacramenti hujus promissio, post resurrectionem tamen fuit præcipuè institutum hoc Sacramento.

II. *Quando Sacramento Pœnitentiæ fuit præcipuè institutum.*

Tunc igitur erexit Christus tribunal ante quod sibi voluit tanquam reos illos omnes, qui post baptismum susceptum crimine aliquo se contaminaverunt, ut docet Tridentinum supra, capite secundo: ex quo deducunt Theologi modò omnes contra nonnullos ex Scholasticis antiquioribus confessionem Sacramentalem esse juris Divini, & non tantum Ecclesiasticæ esse juris Divini, & non tantum Ecclesiasticæ esse juris Divini, definit Concilium Tridentinum sessione decimâ quartâ, canone sexto & septimo, & capite quinto.

III. *Tunc etiam hoc tribunal erexit, ante quod peccatores post baptismum lapsi sibi voluit.*

Probatur, nam ut docet Concilium capite illo quinto: *Christus Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam Præsides ac Iudices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in qua Christi fideles inciderint, quò pro potestate clavium, remissionis aut retentionis*

IV. *Veritas prædicta probatur ex verbis Concilii Tridentini.*